

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Facilis Et Succincta S.S. Canonum Doctrina

Pirhing, Ehrenreich

Dilingæ, 1690

[§. I. Quid, & quotuplex sit Consuetudo?]

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61641](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61641)

§. V.

*An Rescripta extinguantur, seu
expirent per mortem concedentis?*

Rescripta Gratia à Principe concessa, cum Clausula: *usque ad beneplacitum illius, vel dum voluerit concedere, vel dum placuerit concedenti*: expirat per mortem tam naturalem quam civilem concedentis, sine aliâ revocatione, *e. si gratiosè s. b. t. in 6.* Si verò concedens dicat, *donec revocavero*, non expirat per mortem concedentis: sicut enim, ut in illo casu expiret rescriptum, plus non requiritur, quam ut expiret voluntas concedentis, sive ut non maneat amplius beneplacitum aut voluntas

concedentis, quod fit, quando naturaliter vel civiliter (per depositionem scilicet ab officio, vi cuius potentiam habet ad concedendam talem gratiam) moritur concedens, ita ut in hoc casu, *donec revocavero*, expiret rescriptum, requiritur positivus actus revocans, qualis actus positivus non est, sola mors concedentis. Similiter non expirant rescripta gratia per mortem concedentis, si concessa sint cum clausula, *usque ad beneplacitum sedis Apostolicae, vel cum clausula, usque ad Pontificis concedentis, & sedis Apostolicae placitum*, cum in utroque casu sedes Apostolica maneat, etiam post mortem Personæ concedentis, prout etiam habetur in *Gloss. in relatum e. si gratiosè V. perpetuo.*

TITULUS IV.

DE CONSUETUDINE.

SECTIO I.

De Consuetudine, & requisitis ad eam inducendam.

§. I.

Quid, & quoruplex sit Consuetudo?

Duobus modis accipi solet consuetudo 1. pro ipso usu diuturno, sive moribus ipsis, & actibus à Populo frequentatis, & hæc consuetudo dicitur facti consuetudo. 2. Accipitur pro ipso iure, sive lege ex ejusmodi moribus, & actibus publicis, totius populi, vel majoris partis, orta, & dicitur consuetudo juris, sive jus moribus constitu-

Compend. Pirhings.

rum. Differt autem consuetudo à traditione in hoc, quod hæc originem suam habeat non ex usu, seu frequentatione actuum similium, sed ex institutione alicujus juris, quod hominibus à legitimo legislatore datum est, non tam scripto, quam verbo, & per continuum usum facti conservata est; à stylo curiæ verò differt, quod stylus curiæ potissimum attendat materiam, consuetudo verò certam materiam non respiciat, &c.

Dividi solet consuetudo in generalissimam, quæ toti V. G. orbi, vel centè toti Ecclesiæ communis est; in specialem, quæ viget in aliquo oppido, pago, urbe &c. & in specialissimam, quæ uni familiæ V. G. communis est; in eam,

F

quæ

quæ est secundum legem; quæ nullum novum jus inducit, sed latam v. g. legem continuâ executione, observat, & tantum facti Consuetudo dici potest; in eam, quæ est præter legem, per quam novum jus inducitur; & in eam denique, quæ est contra legem, per quam jus antiquum abrogatur. Sicuti autem lex alia civilis est, alia Canonica, ita, & Consuetudo Canonica alia est, alia civilis, quæ diversitas potissimum defumitur ex ratione materiæ, ita, ut illa Canonica dicatur, quæ est circa materiam Ecclesiasticam, civilis verò, quæ est circa materiam temporalem, & merè politicam.

§. II

Penes quos sit potestas introducendi Consuetudinem?

Resp. Solùm communitas perfecta, quæ vel ipsa potestatem habet leges condendi, vel saltem hujus potestatis capax est, aut sufficiens, ut vera lex illi imponi possit, potest introducere jus Consuetudinis, saltem accedente tacito consensu Principis, vel legitimi legislatoris; *l. sed & ea 35. FF. de legibus*; neque enim forma induci potest, nisi in subiectum capax, juris autem legalis sive legis sola perfecta communitas capax est (non quidem loquendo de specialissima Consuetudine, de qua nulla hæc consideratio, cum consuetudinis nomen vix mereatur) ergo sola etiam capax est consuetudinis quæ vim legis habet, introducendæ. Ut autem introducatur jus Consuetudinis, debet Consuetudo illa, vel à toto populo, vel à majore ejus parte esse frequentata, & observata (sicuti enim minor pars populi non potest condere legem,

omnes obligantem, nisi ex speciali commissione, ita nec potest inducere consuetudinem, quæ omnes obliget) & adesse tacitus saltem consensus Principis (in eo saltem casu, quo non tantum popularis subiectus est Principi, sed ipsa etiam consuetudinis inducendæ materia) ac ipsæ inducentes consuetudinem habiles esse, ad consensum præstandum in legem aut Consuetudinem introducendam, quales non sunt amentes, infantes, minores 25. annis, mulieres &c.

§. III.

Qualis consensus Principis necessarius sit ad introducendam Consuetudinem.

Ad introducendam Consuetudinem requiritur consensus illius superioris, qui potest in tali materia legem condere, certum mihi videtur, sicuti bene arguitur ex *c. ult. h. t.* qualis autem consensus ille esse debeat, dubitatur, cum duplex communiter consensus asseratur, Personalis alius, sive particularis, quo Princeps, vel expressè in talem consuetudinem introducendam consentit; vel saltem tacitè, sciens scilicet populum, animo introducendi Consuetudinem, illa & illa agere, & cum possit, non contradicit. Alius verò sit consensus generalis, sive legalis, aut juridicus, quando scilicet non immediatè ipse Princeps personaliter consentit in Consuetudinem, quæ à populo introducitur, sed jus tale scriptum novit esse, quo Consuetudo populi, si certas conditiones habet, approbatur, quale jus habetur tam in *c. fin. h. t.* quam in *l. ult. cod. quæ sit longa Consuetudo*; His ergo suppositis

Resp. Ad §. hujus quæsitum, quamvis proba-